

Rola szkoły w profilaktyce nowotworów

- jako element szkolnej edukacji zdrowotnej**

Kraków, 27 października 2014 r.

**Program
wychowawczy
szkoły**

**Szkolny
program
profilaktyki**

edukacja (wychowanie)

zdrowie

**spójna całość
uwzględniająca wszystkie
wymagania ujęte
w podstawie programowej na
każdym etapie edukacyjnym**

„Ważnym zadaniem szkoły jest edukacja zdrowotna, której celem jest kształtowanie u uczniów nawyku (postaw) dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu”.*

* Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. (Dz. U. z dnia 15 stycznia 2009 r. Nr 4, poz. 17.

Cele edukacji zdrowotnej dzieci i młodzieży*

- pomoc uczniom w:

- zrozumieniu, czym jest zdrowie, od czego zależy, jak należy o nie dbać i dlaczego
- rozwijaniu poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych ludzi
- rozwijaniu umiejętności sprzyjających dobremu samopoczuciu oraz wzmacnianiu poczucia własnej wartości i wiary w siebie i swoje możliwości
- przygotowaniu się do uczestnictwa w działaniach na rzecz zdrowia i tworzenia zdrowego środowiska

*zapisane w dokumencie: *Podstawa programowa z komentarzami „Wychowanie fizyczne i edukacja dla bezpieczeństwa”*, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Warszawa 2009, s. 56.

Szkolna Edukacja Zdrowotna

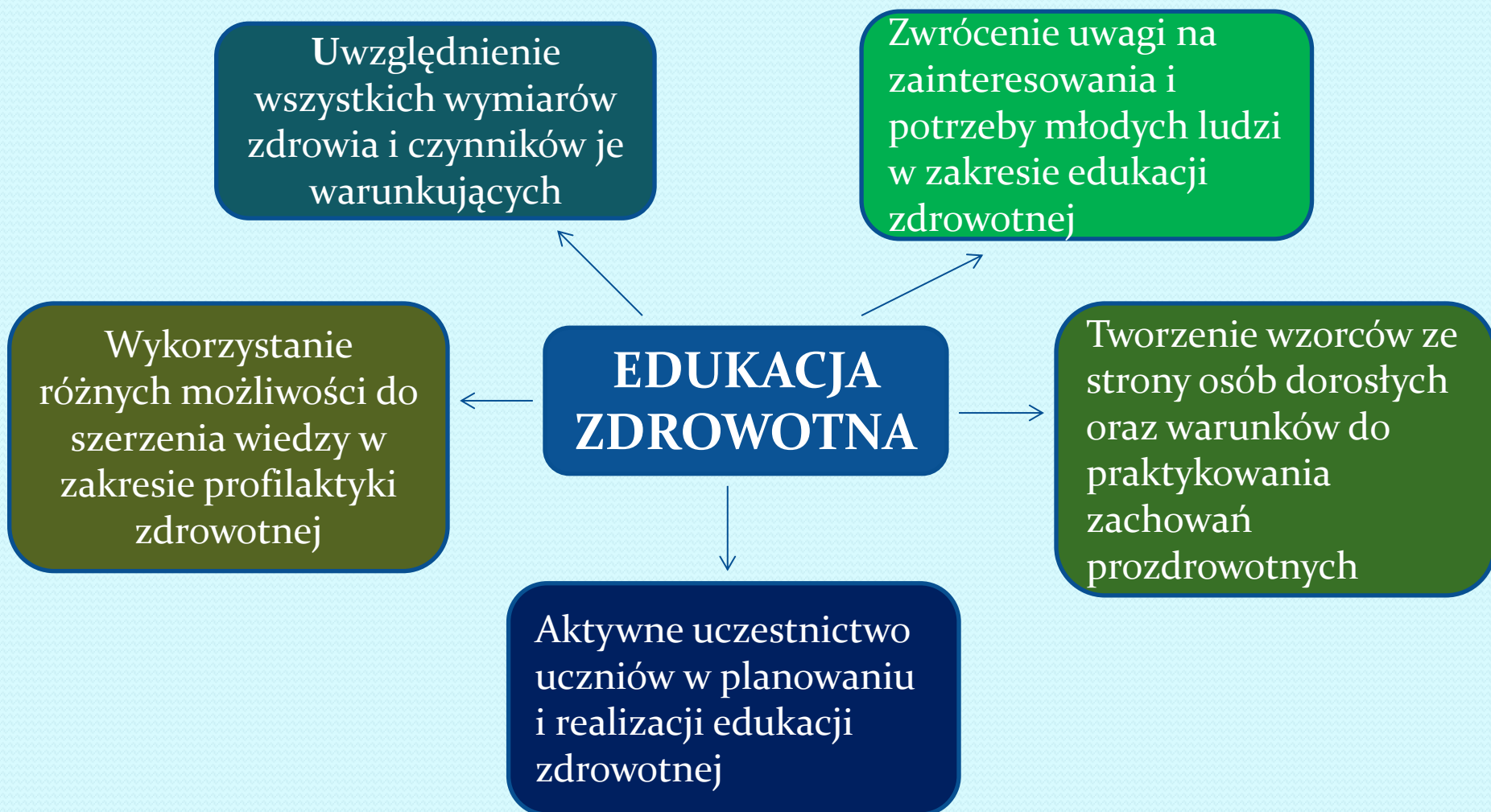
Powiązanie edukacji zdrowotnej z wychowaniem fizycznym na każdym z IV etapów edukacyjnych

I etap edukacyjny (kl. I-III) - wyodrębniono obszar „wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna”

II etap edukacyjny (kl. IV-VI) - wychowanie fizyczne „pełni wiodącą rolę w edukacji zdrowotnej”

III i IV etap - (gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne) wyodrębniono w podstawie programowej wychowania fizycznego blok tematyczny „edukacja zdrowotna”

Najważniejsze cechy współczesnej edukacji zdrowotnej dzieci i młodzieży

Podejście do profilaktyki

- Koncentracja na uczniu, jego problemach zdrowotnych, stylu życia, nawykach
- Podkreślanie pozytywów bycia zdrowym
- Rozwijanie umiejętności dokonywania odpowiednich wyborów
- Przekazywanie wiedzy o zdrowiu i kształtowanie postaw prozdrowotnych
- Rozwijanie kompetencji uczniów do roli liderów zdrowia

Realizacja Szkolnego Programu Profilaktyki

Programy profilaktyczne

Opracowanie i prowadzenie
własnych
programów edukacyjnych

Realizacja profesjonalnych
programów profilaktycznych
oferowanych szkołom
z zewnątrz

Działania akcyjne

Prowadzenie akcji
profilaktycznych
na terenie szkoły

Prowadzenie akcji
profilaktycznych
wśród społeczności
lokalnej

Rola pielęgniarki medycyny szkolnej w realizacji programu profilaktyki

- Stawianie diagnozy pielęgniarskiej oraz identyfikacja problemów zdrowotnych, w tym przygotowanie i koordynacja profilaktycznych badań lekarskich uczniów, analiza wyników badań
- Planowanie dalszej opieki i pomocy uczniom z wykrytymi zaburzeniami
- Uczestniczenie w planowaniu, realizacji i ewaluacji programu edukacji prozdrowotnej innych działań w zakresie promocji zdrowia
- Prowadzenie indywidualnego poradnictwa dla uczniów ich nauczycieli i rodziców w zakresie prozdrowotnego stylu życia i samoobserwacji i pielęgnacji.

Zadania realizowane przez szkolnego koordynatora edukacji zdrowotnej

Koordynowanie
realizacji edukacji
zdrowotnej w ramach
poszczególnych
przedmiotów

Organizowanie i prowadzenie
wewnętrznego doskonalenia
pracowników szkoły
w zakresie edukacji zdrowotnej

Wdrażanie
dodatkowych programów
edukacyjnych w ścisłym
powiązaniu z zapisami
w podstawie programowej

Współdziałanie
z pielęgniarką szkolną,
pedagogiem szkolnym oraz
instytucjami oferującymi szkole
programy profilaktyczne

Realizacja programu profilaktyki

Treści dotyczące zdrowia włączone zostały do wielu przedmiotów nauczania, w tym:

- biologii
- wychowania do życia w rodzinie
- geografii
- chemii
- przyrody
- języka nowożytnego
- wychowania fizycznego

Działania zwiększające skuteczność oddziaływań profilaktycznych

Prowadzenie
interaktywnych i „aktywizujących”
metod oddziaływania

Odpowiednia
intensywność
zajęć

Łączenie edukacji uczniów
prowadzonej w szkole z aktywnym
zaangażowaniem rodziców,
liderów młodzieżowych oraz
z działaniami środowiskowymi
prowadzonymi w całej
społeczności lokalnej

Przygotowanie
i motywacja
realizatorów

Dlaczego profilaktyka, zwłaszcza w chorobach nowotworowych, ma tak duże znaczenie

- W wyniku działań profilaktycznych wzrasta społeczna świadomość o możliwości skutecznego leczenia w przypadku wczesnego wykrycia nowotworu
- Istnieją sposoby – badania profilaktyczne pozwalające na wczesne wykrywanie zmian patologicznych prowadzących do powstania nowotworu
- Wyczulenie określonych grup społecznych na celowość obserwacji siebie samych i wczesne reagowanie w przypadku zauważenia patologii mogących przemawiać za rozwojem choroby nowotworowej

WAŻNE!

Wczesne wykrycie - ratuje ŻYCIE

Nie bójmy się badań profilaktycznych!

Propagujmy!

- samobadanie piersi
- wykonywanie cytologii
- wykonywanie mammografii

**Przykładowe działania szkół w realizacji
profilaktyki nowotworowej
w Małopolsce
w roku szkolnym 2013/2014**

**Akcje profilaktyczne prowadzone przez
Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną
w Krakowie
w ramach profilaktyki raka szyjki macicy i raka piersi**

Motto

**„Promocja zdrowia to nauka i umiejętność
pomagania ludziom,
by zmieniali swój styl życia
w kierunku prowadzącym do optymalnego zdrowia”.**

O'Donnell (1989)

Piśmiennictwo

- „Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole”- poradnik dla dyrektorów szkół i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych” –praca zbiorowa pod red. B. Woynarowskiej, wyd. ORE, Warszawa 2012
- „Czy nowa podstawa programowa wymaga nowej profilaktyki”, R. Porzak, ORE,2012
- „Wymagania i inne zapisy dotyczące edukacji zdrowotnej w różnych podmiotach nauczania”, B. Woynarowska, ORE, Warszawa,2011
- „Informacja dla dyrektorów szkół i nauczycieli dotycząca roli aktywnego udziału uczniów w zajęciach wychowania fizycznego, A. Rogacka, wyd. OKE, Warszawa 2013
- „Europejski Kodeks walki z rakiem”
- „Klimat społeczny szkoły”. W. Poleszak. wyd. OKE, Warszawa 2012
- „Edukacja zdrowotna integralnym elementem oceny z wychowania fizycznego, B. Wolny, wyd. ORE, Warszawa 2014

-

Dziękuję za uwagę

Bogusława Żołyńska

*Dział Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia,
Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie*